

nøje præciserede bestemmelser i straffelovgivningen. Der er tale om bestemmelser om forbrydelser i offentlig tjeneste og om formueforbrydelser, når disse er begået i funktionen som borgmester.

Bemyndigelsen tilsigter et så begrænset anvendelsesområde, at den ikke risikerer at blive anvendt til indgriben i det normale kommunale selvstyre og demokrati.

Konstituering af viceborgmester

Baggrunden for at forpligte indenrigs- og sundhedsministeren til at konstituere (1.) viceborgmesteren, hvis bemyndigelsen bringes i anvendelse, er et ønske om i størst mulig udstrækning at respektere det lokale demokrati og den konstituering, som fandt sted efter nyvalg. Det vil endvidere være naturligt at overlade opgaven til viceborgmesteren, da perioden ikke kan strække sig ud over 3 måneder, og da der på den måde kan reageres hurtigt og på et objektivt grundlag i en vanskelig situation.

Mulighed for valg af ny borgmester for resten af valgperioden

Normalt vil de forhold, som kan begrunde anvendelse af bemyndigelsen, kunne afklares inden for 3 måneder. Det kan dog ikke afvises, at der i disse helt ekstraordinære situationer kan opstå så store problemer, at der bør være en mulighed for at vælge en ny borgmester for den resterende del af valgperioden.

Denne mulighed er foreslået i stedet for at forlænge perioden på maksimalt 3 måneder. En forlængelse af perioden risikerer at skabe yderligere usikkerhed i en situation, hvor der mere end noget andet vil være brug for afklaring og stabilitet i kommunens øverste ledelse.

Skal muligheden for at vælge en ny borgmester tages i anvendelse, forudsætter det, at der både er et ønske herom hos et flertal i kommunalbestyrelsen, og at indenrigs- og sundhedsministeren skønner, at det er ønskeligt af hensyn til efterforskningen. Er begge forudsætninger opfyldt, foretages valg af ny borgmester.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det er et væsentligt udgangspunkt for det kommunale selvstyres funktion, at de valg, der er foretaget i det konstituerende møde, gælder for hele kommunalbestyrelsens funktionsperiode. Den ændring, der tilsigtes gennemført ved lovforslaget, omhandler derfor kun sådanne helt usædvanlige situationer, der ikke har

relation til den politiske meningsdannelse og -udøvelse i kommunalbestyrelsen.

Da formanden for kommunalbestyrelsen er øverste daglige leder af kommunens administration, kan det være uholdbart, at borgmesteren fastholder sit hverv i en periode, hvor der tilrettelægges og gennemføres undersøgelser hvilende på rimelig begrundet mistanke om lovovertrædelser begået i funktionen som borgmester.

De lovovertrædelser, der er omfattet af bestemmelsen om adgang til midlertidig fritagelse af borgmesteren for dennes kommunale hverv, er i stk. 1 begrænset til de bestemmelser i straffeloven, der omhandler forbrydelser udført i offentlig tjeneste eller hverv, og til formueforbrydelser, der er begået af borgmesteren i dennes hverv som borgmester. Det er altså ikke muligt at anvende bestemmelsen til at gennemføre fritagelser med henvisning til anden lovgivning, til andre straffelovsbestemmelser eller til handlinger foretaget af borgmesteren som privatperson. Disse forhold er alene omfattet af bestemmelserne om tab af valgbarhed.

Der vil i de sjældne situationer, hvor der overhovedet vil kunne tænkes at foreligge en situation omfattet af den foreslåede bestemmelse, være tale om relativt hastende sager, hvor det gælder om på et så tidligt tidspunkt som muligt at få overdraget ansvaret for den øverste daglige ledelse af kommunens administration. Der er derfor med lovforslaget lagt op til, at den person, der af kommunalbestyrelsen er valgt til viceborgmester – og i kommuner, hvor der er to viceborgmestre, 1. viceborgmesteren – får overdraget hvervet som fungerende borgmester i en periode på maksimalt 3 måneder. Det er hensigtsmæssigt, at det på alle måder er ganske objektivt, hvem der i en sådan situation får overdraget hvervet som fungerende borgmester.

I stk. 2 fastlægges betingelserne for anvendelsen af adgangen til midlertidig fritagelse af borgmesteren for sit hverv. Der skal af kommunalbestyrelsen selv eller af statslige myndigheder være truffet beslutning om at iværksætte en undersøgelse af de forhold, der har givet anledning til rimelig mistanke rettet mod borgmesteren. Derudover skal fritagelsen være af væsentlig betydning for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af undersøgelsen. Denne betingelse er velkendt fra den almindelige strafferetspleje.

Indenrigs- og sundhedsministerens beslutning skal efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3 meddeles borgmesteren og næstformanden for kommunalbestyrelsen (viceborgmesteren). Såfremt der er tale om en primærkommune, meddeler indenrigs- og sundhedsministeren tillige formanden for tilsynsrådet i det amt, hvori den pågældende kommune er beliggende, sin